

Dit kan ik al!

- Ik kan na het luisteren de tekst chronologisch samenvatten aan de hand van de genoteerde sleutelwoorden.
- Ik kan aan de hand van sleutelwoorden een tekst begrijpen en navertellen.

1 Waar komen onze maanden vandaan?

- De leerkracht leest de tekst uit taalboek p. 69 voor.
- Zet de zinnen in de juiste volgorde door ze te nummeren van 1 tot 7.

2	Later kwamen daar januari en februari bij.
7	Ten slotte werden er nog vier maanden vernoemd naar cijfers, bv. septem is Latijn voor zeven. Oorspronkelijk was september de zevende maand.
6	Vervolgens vernoemden twee keizers, Julius Caesar en keizer Augustus, de maanden juli en augustus naar zichzelf.
1	Aanvankelijk had de kalender slechts tien maanden.
4	Na de eerste maand kwam de maand die 'reinigen' betekent.
5	Daarna kwamen nog vier maanden, waarvan er drie ook naar goden genoemd zijn: Mars, Maia en Juno.
3	De eerste maand is genoemd naar Janus, de god van alle begin.

Wist-je-datje!

De dagen van de week zijn vernoemd naar hemellichamen en Romeinse en Germaanse goden.

2

Waar komen onze dagen vandaan?

17

- Lees de zinnen.
- Markeer de signaalwoorden.
- Nummer de zinnen in de juiste volgorde.
- Noteer de namen van de dagen achter de zinnen.

		dag
2	Na 'domenica' komt natuurlijk 'lunedì', de Romeinse naam voor de dag van de maan. In België en Nederland nemen ze deze dag als de eerste dag van de week.	maandag
6	We blijven daarna in dezelfde poëtische sfeer met de voorlaatste dag, die verwijst naar Freia, de godin van de liefde. Bij de Romeinen heette die godin Venus en de dag 'venerdi'.	vrijdag
3	Vervolgens komt de dag die vernoemd werd naar de Germaanse god Tiwaz, de god van de oorlog. Tiwaz' dag werd 'tysdag' genoemd.	dinsdag
4	Hierna komt de dag die verwijst naar de Germaanse oppergod Wodan.	woensdag
5	Ook Donar, de Germaanse god van de donder gaf zijn naam aan een dag.	donderdag
7	Saturnus, ten slotte, gaf zijn naam aan de laatste dag.	zaterdag
1	Eerst komt de dag die in het Germaans staat voor de dag van de zon. De Romeinen noemden die dag vroeger 'domenica', dag van God.	zondag

3

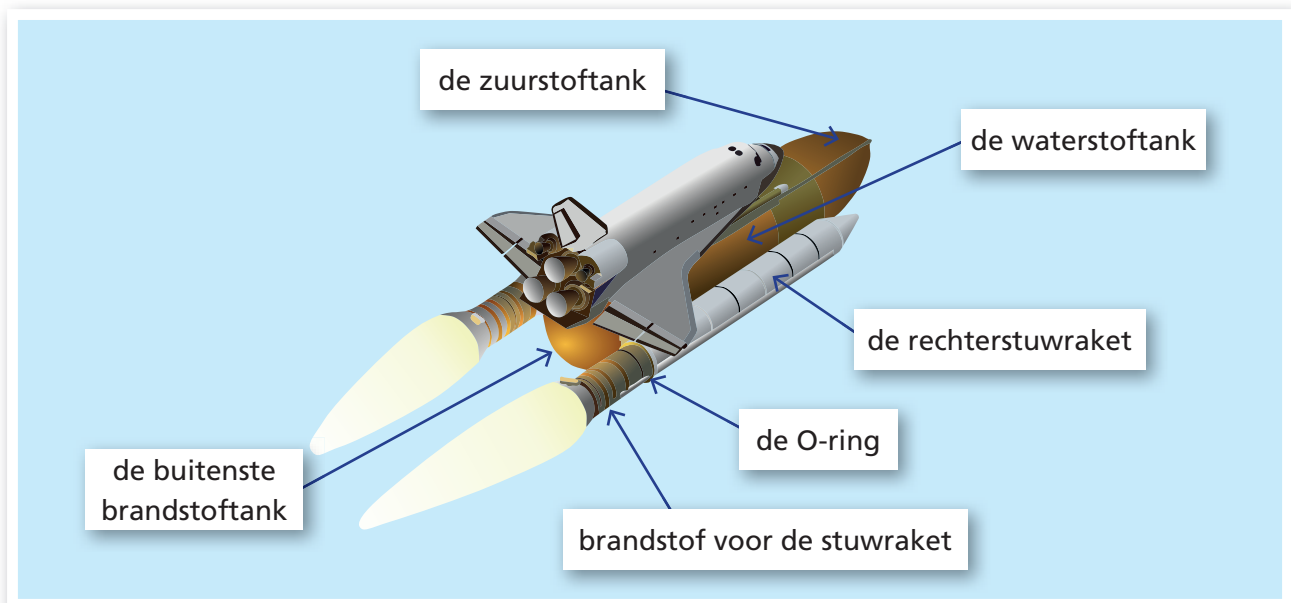
Klaar voor de start

14

- Voordat een ruimteraket kan worden gelanceerd, zijn er een aantal voorbereidende stappen.
- Noteer de verschillende stappen in chronologische volgorde.
 - Noteer bij elke stap de belangrijkste informatie.

stap voorbereiding	voorbereidende stappen
nog 21 dagen	De motoren worden nagekeken. Het weer wordt in de gaten gehouden. De technici kijken de instrumenten aan boord na.
nog 10 dagen	De astronauten gaan in quarantaine.
nog 6 uur	Het lanceerplatform wordt in gereedheid gebracht. De ingenieurs kijken de instrumenten na. Het personeel verlaat het gebied.
nog 5 uur	De raket wordt volgetankt.
nog 2 uur	De bemanning gaat aan boord. De instrumenten worden een laatste keer nagekeken.
nog 1 uur	Het aftellen begint.

- Beluister de tekst.
- Bekijk ondertussen de prent met de delen van de Challenger.

- Wat is het thema van de tekst?

[de ramp met het ruimteveer de Challenger](#)

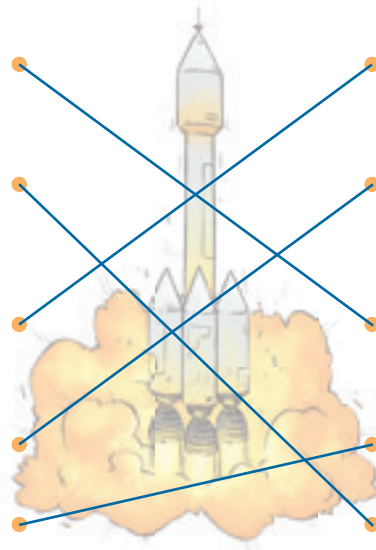
- Markeer de signaalwoorden.
- Nummer de zinnen in chronologische volgorde.

- 1 Al tijdens de eerste seconden lekten hete gassen uit een scheur van een stuwraket.
- 4 Door de hoge windsnelheden kwamen de slakken los.
- 8 Hierdoor ontstond een korte, hevige brand.
- 6 Bovendien lekten de gassen tegen de onderzijde van de buitenste brandstoftank.
- 2 Meteen daarna vormden er zich 'slakken', waardoor de scheur nog even dicht bleef.
- 3 Even later passeerde het ruimteveer met hoge windsnelheden een dunne luchtlaag.
- 5 Daardoor begonnen de gassen opnieuw te lekken. De scheur werd steeds groter.
- 7 De buitenste brandstoftank brak vervolgens, waardoor er grote hoeveelheden waterstof en zuurstof vrijkwamen.
- 9 De Challenger brak uiteindelijk in stukken.

5 Oorzaken en gevolgen

- Verbind elke oorzaak met het gevolg.

oorzaak
Door de hoge windsnelheden raken de slakken los.
Op het moment van de lancering is de temperatuur aan het lanceercomplex 2 °C.
Hete gassen lekken tegen de onderzijde van de brandstoftank.
Er komt een scheur in de raket.
Het aluminium wordt heet.

gevolg
Hierdoor ontstaat een brand.
Daardoor lekken er hete gassen.
Dat heeft tot gevolg dat de scheur steeds groter wordt.
Er vormen zich 'slakken'.
De O-ring gaat stuk.

- Wat was het gevolg van de ramp?

Door de ramp werd het ruimtevaartprogramma een hele tijd stilgelegd.

6 Signaalwoorden gebruiken

- Wat heb je deze les allemaal gedaan? Schrijf het op in chronologische volgorde.
- Gebruik signaalwoorden om de volgorde duidelijk te maken.
- Onderstreep de signaalwoorden. meerdere antwoorden mogelijk, bv.

Eerst hebben we een lied beluisterd over een ruimtevaarder.

Dan hebben we een tekst gelezen over de maanden van het jaar.

Vervolgens luisterden we naar een tekst over een raketlancering.

Die tekst moesten we daarna in een schema zetten.

Nadien beluisterden we een tekst over de Challenger.

Ten slotte heb ik oefeningen gemaakt in het werkboek.

Hierop let ik.	Dit gaat al ...
VOOR HET LUISTEREN	
Ik weet hoe ik ga luisteren.	👍 👍 👍 👍
TIJDENS HET LUISTEREN	
Ik zoek de sleutelwoorden en denk na over de hoofdgedachte.	👍 👍 👍 👍
Ik let op de signaalwoorden.	👍 👍 👍 👍
Ik maak een passend schema bij de tekst.	👍 👍 👍 👍
Ik let bij de tweede luisteroefening op de aandachtspunten die ik kreeg bij de eerste luisteroefening.	👍 👍 👍 👍
NA HET LUISTEREN	
Ik denk na over waarop ik moet letten tijdens het luisteren.	👍 👍 👍 👍
Ik kan vertellen wat ik volgende keer anders ga doen.	👍 👍 👍 👍

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde een tekst chronologisch rangschikken door gebruik te maken van signaalwoorden.
- Ik leerde relaties zoals oorzaak – gevolg begrijpen door te letten op de signaalwoorden.
- Ik leerde tijdens het luisteren de hoofdgedachte noteren in een schema door gebruik te maken van signaalwoorden.